

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A. Jakšto g. 4, LT-01105 Vilnius,
tel. (8-5) 266 3661, el. p. info@am.lt, http://www.am.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188602370

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2024-01- Nr. D8(E)-

I Nr.

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO

Aplinkos ministerija teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2019 m. gruodžio 11 d. nutarimo Nr. 1248 „Dėl Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo įgyvendinimo“ pakeitimo“ projektą (toliau – Nutarimo projektas).

Nutarimo projekto rengimą paskatinusios priežastys

1. Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas 2023 m. birželio 29 d. nutarime Nr. KT60-N7/2023 nurodė, kad Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 141 straipsnio 3 dalis, kiek pagal ją kompensacija dėl specialiųjų žemės naudojimo sąlygų taikymo neturėjo būti mokama, kai specialiosios žemės naudojimo sąlygos žemės sklypui buvo taikomos dėl ūkinės ir (ar) kitokios veiklos, kuriai statybą leidžiantys dokumentai buvo išduoti, projektai, kuriems įstatymų nustatytais atvejais tokie dokumentai neišduodami, suderinti ir (ar) ši veikla pradėta vykdyti iki 1992 m. gegužės 11 d., prieštaravo Lietuvos Respublikos Konstitucijos 23 ir 29 straipsniams. Atsižvelgus į tai ir siekiant įgyvendinti minėtą Konstitucinio Teismo nutarimą, Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo Nr. XIII-2166 2, 7, 8, 51, 53, 140, 141 straipsnių, 2 ir 3 priedų pakeitimo ir 142 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymu Nr. XIV-2323 (toliau – Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymas Nr. XIV-2323) atsisakyta šiame Konstitucinio Teismo nutarime nurodytos Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 141 straipsnio 3 dalies nuostatos, prieštaraujančios Konstitucijos 23 ir 29 straipsniams.

2. Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatyme Nr. XIV-2323 Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 141 straipsnis išdėstytas nauja redakcija, todėl pasikeitė kai kurių šio straipsnio dalių numeracija.

3. Pagal nuo 2023 m. sausio 1 d. galiojančią teisinį reguliavimą Nacionalinė žemės tarnyba prie Aplinkos ministerijos neorganizuoja teritorijų, kuriose taikomos specialiosios žemės naudojimo sąlygos, įrašymo į Nekilnojamojo turto kadastrą ir Nekilnojamojo turto registrą.

Nutarimo projekto tikslas – vadovaujantis teisėkūros sistemiškumo principu, pakeisti Kompensacijos dėl specialiųjų žemės naudojimo sąlygų taikymo Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatyme nurodytose teritorijose, nustatytose tenkinant viešąjį interesą, apskaičiavimo ir išmokėjimo metodiką (toliau – Metodika), patvirtintą Vyriausybės 2019 m. gruodžio 11 d. nutarimu Nr. 1248 „Dėl Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo įgyvendinimo“ (toliau – Nutarimas), kad ji atitiktų pakeistas Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo nuostatas.

Sprendžiamos problemos

1. Metodikos 6.1 papunktyje įtvirtinta, kad Kompensacija dėl specialiųjų žemės naudojimo sąlygų taikymo Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatyme nurodytose teritorijose, nustatytose

tenkinant viešąjį interesą, nemokama Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 141 straipsnio 3 dalyje nurodytais atvejais, kai ūkinei ir (ar) kitokiai veiklai, dėl kurios turėjo būti nustatytos Įstatyme nurodytos teritorijos, statybą leidžiantys dokumentai buvo išduoti, projektai, kuriems įstatymų nustatytais atvejais šie dokumentai neišduodami, buvo suderinti ir (ar) ši veikla buvo pradėta vykdyti iki 1992 m. gegužės 11 d. Vadovaujantis minėtu Konstitucinio Teismo nutarimu, ši nuostata prieštarauja Konstitucijos 23 ir 29 straipsniams.

2. Nutarimo preambulėje, Metodikos 2 punkte ir 6.2 papunktyje pateiktos nuorodos į Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 141 straipsnio 5, 16 ir 17 dalis, kurios pagal Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymą Nr. XIV-2323 pervadintos atitinkamai 6, 14 ir 15 dalimis.

3. Metodikos 15 punkte nustatyta: „<...> Kompensaciją išmokantis asmuo ar institucija per 20 darbo dienų nuo prašymo nagrinėti priėmimo dienos pasirinktu informavimo būdu informuoja prašymą pateikusį asmenį apie pateikto prašymo nagrinėjimo sustabdymo priežastis ir kreipiasi į Nacionalinės žemės tarnybos prie Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos (toliau – Nacionalinė žemės tarnyba) teritorinį padalinį, organizuojantį Įstatyme nurodytos teritorijos įrašymą į Nekilnojamojo turto kadastrą ir Nekilnojamojo turto registrą <...>“, 16.1 papunktyje – kad Prašymo nagrinėjimas atnaujinamas, „kai Nacionalinės žemės tarnybos teritorinis padalinys praneša Kompensaciją išmokančiam asmeniui ar institucijai apie tai, kad Įstatyme nurodyta teritorija įrašyta į Nekilnojamojo turto kadastrą ir Nekilnojamojo turto registrą“, 17 punkte pateikta nuoroda į 16 punkte nurodytą pranešimą. Šios nuostatos prieštarauja nuo 2023 m. sausio 1 d. galiojančioms Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo nuostatomis.

Nutarimo projekto rengimo teisinis pagrindas

Nutarimo projektas parengtas vadovaujantis Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo Nr. XIII-2166 6 straipsniu ir 10 straipsnio 7 dalimi, kurioje įtvirtinta, kad Vyriausybė iki 2023 m. gruodžio 31 d. priima šio įstatymo įgyvendinamąjį teisės aktą.

Siūlomos sprendimo priemonės

Nutarimo projektu siūloma pakeisti Nutarimo preambulę, Metodikos 2, 6, 15, 16 ir 17 punktus.

Įgyvendinimo kaštai

Įgyvendinant Nutarimo projektą, kompensacijos teisės aktų nustatyta tvarka gali būti mokamos iš asmens, suinteresuoto ūkine ir (ar) kitokia veikla, dėl kurios turi būti nustatyta Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatyme nurodyta teritorija, vykdymu, lėšų, kai tokio nėra, – iš valstybės biudžeto lėšų, Europos Sąjungos fondų arba kitų finansavimo šaltinių lėšų.

Kompensacijoms išmokėti reikalingų valstybės biudžeto lėšų suma paaiškės, kai bus gauti asmenų, turinčių teisę į kompensaciją, prašymai ir Vyriausybės nustatyta tvarka bus įvertinti realūs nuostoliai, patiriami dėl specialiųjų žemės naudojimo sąlygų taikymo. Juos įvertinus, kitiems kalendoriniams metams (ar periodams) bus galima planuoti biudžeto lėšas kompensacijoms, atitinkamos ministerijos pagal kompetenciją kreipsis dėl lėšų iš valstybės biudžeto skyrimo kompensacijoms dėl specialiųjų žemės naudojimo sąlygų taikymo.

Nauda, juos patiriantys subjektai ir asmenų grupės, rezultatas, kurio tikimasi

Įgyvendinus Nutarimo projektą, patikslintas kompensacijų dėl specialiųjų žemės naudojimo sąlygų taikymo Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatyme nurodytose teritorijose teisinis reguliavimas taps aiškesnis ir nuoseklesnis, bus panaikintas prieštaravimas Konstitucijai, asmenys, turintys teisę į kompensaciją, galės kreiptis dėl nuostolių atlyginimo. Priėmus Nutarimo projektą, bus užtikrinta, kad teisės normos dera tarpusavyje, žemesnės teisinės galios teisės aktai neprieštarauja aukštesnės teisinės galios teisės aktams.

Nutarimo projektas neprieštaruja Vyriausybės programai, Europos Sąjungos teisės reikalavimams, neperkelia ir neįgyvendina Europos Sąjungos teisės aktų, jis nenotifikuotinas Europos Komisijai pagal Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisykles, patvirtintas Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimu Nr. 617 „Dėl Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklių patvirtinimo“.

Vadovaujantis Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos, patvirtintos Vyriausybės 2003 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 276 „Dėl Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos patvirtinimo“, 4 punktu, numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas neatliekamas.

Projektui įtraukti į teisės sistemą kitų teisės aktų priimti nereikės.

Nutarimo projekte nėra naujų sąvokų.

Nutarimo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas.

Konsultacijų su visuomene nebuvo.

Nutarimo projekte neregamentuojamas asmens duomenų naudojimas. Nutarimo projektas neturi įtakos korupcijai.

Priėmus Nutarimo projektą, neigiamų pasekmių nenumatoma.

Nutarimo projektas paskelbtas Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje (TAIS, reg. Nr. 23-18211).

Nutarimo projektas be pastabų suderintas su Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerija, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija, Lietuvos Respublikos energetikos ministerija, Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Lietuvos savivaldybių asociacija; Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija, Lietuvos Respublikos kultūros ministerija, Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija pastabų ar pasiūlymų nepateikė. Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos ir Nacionalinės žemės tarnybos prie Aplinkos ministerijos pateikti pasiūlymai įvertinti, Nutarimo projektas atitinkamai pakoreguotas.

Projektą parengė Aplinkos ministerijos Žemės ir teritorijų planavimo politikos grupė (grupės vyresnioji patarėja, vykdanči grupės vadovo funkcijas Algė Staniūnaitė-Tonkich, tel. 8 695 17731, el. p. alge.staniunaite-tonkich@am.lt, patarėja Rūta Brazdžiūnienė, tel. 8 616 55061, el. p. ruta.brazdziuniene@am.lt).

PRIDEDAMA:

1. Nutarimo projektas, 2 lapai.
2. Nutarimo projekto lyginamasis variantas, 2 lapai.

Žemės ūkio ministras, pavaduojantis aplinkos ministrą
Navickas

Kęstutis

R. Brazdžiūnienė, +370 616 55061, el. p. ruta.brazdziuniene@am.lt